

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10C/135/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115207946
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115207946.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Martinom Baranom v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín p r o t i žalovanému: T. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y.. N.. X. XXX/XX, L. Š., o zaplatenie 1 356,33 Eura s prísl. takto

r o z h o d o l :

žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 915,54 Eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 915,54 Eura za obdobie od 20.12.2012 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

v prevyšujúcej časti návrh zamietá,

žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 27,54 Eura na zaplatenom súdnom poplatku a na účet jeho právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia vo výške 65 Eur, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 25.3.2015 sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1 356,33 Eura s prísl. Nárok uplatnil na základe zmluvy o revolvingovom úvere. V žalobe poukázal na to, že účastníci uzavreli dňa 15.4.2009 úverovú zmluvu, súčasťou ktorej bola aj dohoda o uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, ktorá nadobudla platnosť dňom podpisu úverovej zmluvy a účinnosť až uskutočnením aktivácie karty zo strany žalovaného. Na základe riadneho plnenia si povinností z úverovej zmluvy zo strany žalovaného, zaslal mu žalobca úverovú kartu spolu s metodickou príručkou, ktorá obsahovala okrem charakteristiky revolvingového úveru aj spôsob aktivácie karty v prípade, že žalovaný prejaví vôľu, aby sa platná zmluva o revolvingovom úvere stala aj účinnou. Odporca podpisom úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok potvrdil, že bol s nimi oboznámený, rovnako ako potvrdil oboznámenie sa s metodickou príručkou, ktorej súčasťou bol aj sadzobník poplatkov.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, aj keď táto mu bola doručená aj s prílohami.

Súd prejednal vec v neprítomnosti účastníkov konania podľa § 101 ods. 2 O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením s listinnými dôkazmi: úverovou zmluvou zo dňa 15.4.2009, úverovými zmluvnými podmienkami žalobcu, sadzobníkom poplatkov, výzvou k splateniu úveru, poštovým podacím hárkom, výpisom čerpania splátok a úhrad a zistil tento skutkový stav:

Účastníci uzavreli dňa 15.4.2009 písomnú úverovú zmluvu, ktorou žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 329 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 12 mesačnými splátkami po 31,63 Eura, zmluva je

zhotovená na predtlačí, v jej spodnej časti v poslednom odseku drobným takmer nečitateľným písmom je uvedené, že účastníci súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru a to podľa Hlavy 12 úverových podmienok žalobcu.

Ako vyplýva zo žaloby žalovaný úver riadne splatil a preto neskôr mu bola zaslaná na aktiváciu úverová karta spolu s metodickou príručkou a sadzovníkom poplatkov, ktorú žalovaný aktivoval.

Podľa výpisu čerpania splátok a úhrad na túto úverovú kartu žalovaný vyčerpal celkovo sumu 2 200 Eur a zaplatil úhrne 1 284,46 Eura.

Listom zo dňa 29.11.2012 žiadal žalobca žalovaného o splatenie úveru vo výške 2 236,59 Eura najneskôr do 15 dní od odoslania výzvy. Zásielku odoslal 5.12.2012, ako to vyplýva z poštového podacieho hárku.

Žalobca si uplatnil nárok zo zmluvy o revolvingovom úvere. Právne tento typ zmluvy je upravený v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V danom prípade je potrebné vychádzať zo znenia tohto zákona účinného v čase uzavretia zmluvy.

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 1 zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä a/ sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

b/ opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,

c/ cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

d/ identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,

e/ adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

f/ meno a adresu spotrebiteľa,

g/ ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľských úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h/ podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i/ výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c/, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu, alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Súd bol toho názoru, že zmluva o revolvingovom úvere je absolútne neplatná pre nedodržanie obligatórnej písomnej formy. Účastníci totiž podpísali len predtlač zmluvy o úvere (v danom prípade úverovej zmluvy, ktorou bol poskytnutý úver 329 Eur), kde drobným písomnom v predposlednom odseku je síce uvedené, že zároveň uzatvárajú zmluvu o revolvingovom úvere, ale bez bližšej konkretizácie zmluvných podmienok a len s odkazom na hlavu 12 úverových podmienok. Nie je teda v tejto časti zmluvy uvedený dokonca ani úverový rámec, čo je základná obligatórna náležitosť úverovej zmluvy. Pripojené úverové podmienky sú rozsiahle a napísané drobným písmom. Ťažko možno predpokladať, že by priemerný spotrebiteľ ich dokázal náležite vyhodnotiť, navyše zjavne ide o podsunutú revolvingovú časť zmluvy. Žalovaný navyše úverové podmienky nepodpísal. Písomná forma zmluva je naplnená s tým obsahom, ktorý účastník podpíše. Žalovaný však nepodpísal uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere s konkrétnym úverovým rámcom a preto zmluva s poukazom na § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je neplatná.

Vychádzajúc zo záveru o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere s poukazom na § 457 OZ žalobcovi vzniká iba právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške nevrátených finančných prostriedkov poskytnutých žalovanému na úverovú kartu. Žalovaný celkovo vybral finančné prostriedky vo výške 2 200 Eur, zaplatil 1 284,46 Eura. Žaloba je preto dôvodná len v časti nesplateného rozdielu 915,54 Eura.

Je nesporné, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi je potrebné posudzovať aj podľa noriem upravujúcich spotrebiteľské právo. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Je preto potrebné pri posudzovaní uplatneného nároku riadiť sa nasledovnými princípmi:

1. vzťah medzi účastníkmi je vzťahom súkromnoprávnym, pre ktorý je charakteristická rovnosť strán (§ 2 ods. 2 OZ), to znamená aj to, že žiadny účastník právneho vzťahu nemôže inému účastníkovi tohto právneho vzťahu jednostranne uložiť povinnosť alebo zriadiť oprávnenie.

2. Vzťah medzi žalobcom a žalovanou ako spotrebiteľom je založený na princípe dôvery spotrebiteľov v poctivé jednanie žalobcu. Ak žalobca nepostupuje takýmto spôsobom, spreneverí sa princípu dôvery, resp. princípu právnej istoty ako to konštatoval aj Ústavný súd ČR vo svojom náleze I.ÚS 342/09 zo dňa 15.6.2009.

3. V prípade konfliktu záujmov spotrebiteľa a jeho zmluvného partnera je nutné poskytnúť vyššiu mieru ochrany spotrebiteľovi ako slabšej strane. V kontexte s týmito princípmi je potrebné aj posúdiť úverové zmluvné podmienky. Tie nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa podmienky, ktoré sú zjavne pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že uniknú jeho pozornosti. Pokiaľ tak učiní, čo sa stalo aj v prípade žalobcu, spreneverí sa princípu dôvery a preto takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Pokiaľ teda žalobca jednotlivé a navyše základné zmluvné podmienky (vrátane zmluvnej pokuty) „ukryl“ do úverových zmluvných podmienok, postupoval v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, ktorú je povinný dodržiavať. Spotrebiteľovi preto nemožno vyčítať, že uzatvoril zmluvu s vopred stanovenými zmluvnými podmienkami, ktoré sám nedokázal ovplyvniť. V jednotlivých odvetviach podnikania totiž zmluvní partneri spotrebiteľov postupujú obdobne predkladaním tzv. typových zmlúv, ktoré ak by spotrebiteľ neakceptoval, zbavil by sa možnosti využívať rôzne produkty bežného života spojeného s poskytovaním rôznych služieb a to od spotrebiteľa nemožno spravodlivo požadovať, od jeho zmluvných partnerov však naopak možno požadovať, aby sa voči spotrebiteľom choval poctivo.

Súd sa teda nestotožnil s argumentáciou žalobcu ohľadom platnej zmluvy o revolvingovom úvere a v súvislosti s citáciou spomínaných rozhodnutí poukazuje na to, že k dispozícii sú aj iné súdne rozhodnutia odvolacieho súdu napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 20Co 150/2012 zo dňa 28.2.2013. Aj v danom prípade totiž išlo o tú istú úverovú zmluvu, pričom súd vyslovil totožný právny záver ako aj v tomto prípade a odvolací súd potvrdil správnosť vysloveného právneho názoru. Uviedol, že správne postupoval prvostupňový súd, ak považoval zmluvu o revolvingovom úvere za absolútne neplatnú pre nedodržanie obligatórnej písomnej formy. Preukázateľne do zmluvy o poskytnutí úveru je vopred žalobcom naformulovaná zmluva o revolvingovom úvere. Nepopierateľne zmluva o úvere a zmluva o revolvingovom úvere, ktorá mala byť uzavretá podľa tvrdení žalobcu je predtlačným formulárom a v dolnej časti prvej strany je podsunutý drobno písaný text týkajúci sa revolvingového úveru. Odvolací súd sa stotožnil aj s konštatovaním prvostupňového súdu, že pokiaľ by aj revolvingová zmluva bola platná, nebola v nej uvedená konkrétna výška úrokov a poplatkov, pretože táto odkazuje iba na úverové podmienky žalobcu, ktoré sú vopred pripravené a spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ich obsah. Odvolací súd poukázal aj na to, že s prihliadnutím na okolnosti uzavretia zmluvy o úvere možno skonštatovať, že žalobca umiestnil text na koniec listiny napísaný drobným písmom a aj táto okolnosť dosvedčuje fakt, že žalobca chcel dosiahnuť aj napriek vôli spotrebiteľa uzavretie zmluvy o takom záväzku, o ktorý spotrebiteľ nemal záujem. Takéto konanie možno posúdiť aj ako nekalú obchodnú praktiku. Podľa odvolacieho súdu poskytovanie ochrany spotrebiteľom ex offio znamená nastoľovanie slušnosti a morálky v spoločnosti. V danej veci spotrebiteľský vzťah medzi účastníkmi konania (umiestnenie textu o uzavretí iného záväzku alebo inej zmluvy, neuvedenie rozsahu záväzku, neurčité zmluvné úverové podmienky) len umocňujú závery o nerovnováhe dodávateľa a spotrebiteľa, či už z dôvodu jeho neinformovanosti alebo slabšej vyjednávacej pozície.

Z prisúdenej istiny súd priznal aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom ku dňu začiatku omeškania výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalovaný sa dostal do omeškania od 20.12.2012, nakoľko v súlade s úverovými zmluvnými podmienkami žalobca úver zosplatnil, čo mu umožňuje aj ustanovenie § 565 OZ. K zosplatneniu úveru však došlo uplynutím 15 kalendárnych dní od odoslania listu. Žalovaný sa dostal do omeškania po zosplatnení úveru a to v súlade s § 565 OZ a dohodnutými zmluvnými podmienkami (15. deň od odoslania výzvy). K uvedenému dňu výška úrokov z omeškania činila 8,75 % p. a. Súd teda priznal úroky z omeškania odo dňa 20.12.2012, a teda sankčný úrok nekapitalizoval tak, ako to urobil žalobca v žalobe, pričom pre súd bolo rozhodujúce, že úroky z omeškania žalobca uplatnil od 20.12.2012, takže v súlade s dispozičnou zásadou súd priznal úroky z omeškania od uvedeného dátumu, ale len z prisúdenej istiny.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. Úspech žalobcu činil 67 %, neúspech 33 %, preto mu súd priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 34 %. Zo zaplateného súdneho poplatku 81 Eur to činí 27,54 Eura. Trovy právneho zastúpenia predstavujú 191,42 Eura (2 úkony právnej služby po 71,39 Eura, 2 x režijný paušál po 8,39 Eura a 20 % DPH - 31,90 Eura určená podľa vyhlášky NS SR č. 655/2004 Z. z.) z čoho 34 % je 65 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.